

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» Республикалық мемлекеттік мекемесі
Жамбыл облысы бойынша филиалы

ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНІ

Қыркүйек, 2026 жыл

Тараз, 2026ж.

МАЗМҰНЫ		Бет
	Алғысөз	3
1	Атмосфералық ауа ластануының негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
3	Атмосфералық жауын-шашын сапасының жай-күйі	8
4	Жер үсті сулары сапасының жай-күйі	9
5	Радиациялық жағдайы	10
	1 Қосымша	11
	2 Қосымша	13
	3 Қосымша	14
	4 Қосымша	15

Алғысөз

Ақпараттық бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіне қоршаған орта жай-күйіне экологиялық мониторинг жүргізу жөнінде «Қазгидромет» РМК арнайы бөлімшелерімен орындалатын жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень Тараз қаласы мен Жамбыл облысы аумағында қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдарды, қоғам мен халықты ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінің өзгеруі болған тенденциясының есебінен ҚР қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін бағалауға мүмкіндік береді.

1. Атмосфералық ауа ластануының негізгі көздері

Жамбыл облысы статистика департаментінің деректеріне сәйкес Жамбыл облысында тұрақты көздерден ластаушы заттардың нақты жиынтық шығарындылары 51,2 мың тоннаны құрайды. Тараз қаласы бойынша стационарлық көздерден ластаушы заттардың нақты жалпы шығарындылары 24,8 мың тоннаны құрайды.

Жамбыл облысында тіркелген автокөлік құралдарының саны 297,8 мың бірлікті құрайды (өсім 20,9 мың бірлік).

Статистика департаментінің деректеріне сәйкес, Жамбыл облысы, Тараз қаласында 36 474 жеке тұрғын үй, Жаңатас қаласында 1 439 жеке тұрғын үй, Қаратау қаласында 3 185 жеке тұрғын үй, Шу қаласында 6 650 жеке тұрғын үй бар. Қалалық елді мекендерде газбен қамтылған жалпы ауданның үлесі 100%, сумен қамтылуы 100% құрайды, ауылдық елді мекендерді газбен қамту 100%, сумен қамтуы 100 пайызды құрайды.

2. Жамбыл облысы атмосфералық ауа сапасының жай-күйі

Жамбыл облысының аумағында атмосфералық ауаның жай-күйіне бақылау 4 қол күшімен алынатын бекеттерде және 5 автоматты станцияда жүргізіледі (1 Қосымша).

Жалпы облыс аумағында ластану 16 көрсеткішке дейін анықталады:

1) қалқыма бөлшектер (шаң) 2) РМ 2,5 қалқыма бөлшектері; 3) РМ 10 қалқыма бөлшектері; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) фторлы сутек; 9) формальдегид; 10) аммиак; 11) бенз(а)пирен; 12) марганец; 13) қорғасын; 14) кобальт; 15) кадмий; 16) күкіртсутек.

Жамбыл облысы атмосфералық ауа сапасының бақылау нәтижелері.

Тараз қаласы ауасының ластану деңгейі «көтеріңкі» деп бағаланып СИ=1,6 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=2,6% (көтеріңкі деңгей) болып сипатталды.

Жаңатас қаласы ауасының ластану деңгейі «төмен» деп бағаланып СИ=0,3 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) болып сипатталды.

Қаратау қаласы ауасының ластану деңгейі «төмен» деп бағаланып СИ=0,2 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) болып сипатталды.

Шу қаласы ауасының ластану деңгейі «көтеріңкі» деп бағаланып СИ=4,0 (көтеріңкі деңгей) және ЕЖҚ=4,4% (көтеріңкі деңгей) болып сипатталды.

Кордай ауылында атмосфералық ауа ластану деңгейі «төмен» деп бағаланып СИ=0,5 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) болып сипатталды.

Нақты мәндер, сондай-ақ нормативтерден асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

Атмосфера ауасының ластану сипаттамасы

Көрсеткіштер	Орташашоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖҚ	ШЖШ _{м.б} Жағдайлары ныңсаны		
	мг/м3	ШЖШ _{о.т} асу еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б} еселігі	%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
						оның ішінде		
Тараз қаласы								
Қалқымабөлшектер (шаң)	0,129	0,86	0,30	0,60	0	0		
Күкіртдиоксиді	0,010	0,20	0,026	0,05	0	0		
Көміртегіоксиді	1,04	0,35	8,0	1,60	0,28	7		
Азот диоксиді	0,06	1,43	0,18	0,90	0	0		
Азот оксиді	0,04	0,60	0,50	1,26	0,44	11		
Аммиак	0,01	0,25	0,06	0,29	0	0		
Фторлысутек	0,002	0,49	0,011	0,55	0	0		
Формальдегид	0,005	0,51	0,013	0,26	0	0		
Бенз(а)пирен	0,0003	0,33	0,0006					
Қорғасын	0,000019	0,063	0,000039					
Марганец	0,000060	0,060	0,000135					
Кобальт	0	0	0					
Кадмий	0	0	0					
Жаңатас қаласы								
Күкіртдиоксиді	0,075	1,50	0,153	0,305	0	0		
Көміртегіоксиді	0,213	0,07	1,144	0,229	0	0		
Қаратау қаласы								
Күкіртдиоксиді	0,021	0,41	0,030	0,06	0	0		
Көміртегіоксиді	0,026	0,01	0,066	0,01	0	0		
Азот диоксиді	0,008	0,21	0,040	0,20	0	0		
Азот оксиді	0,003	0,04	0,008	0,02	0	0		
Шу қаласы								
PM 2,5 қалқымабөлшектері	0,0014	0,04	0,002	0,01	0	0		
PM 10қалқымабөлшекте рі	0,0011	0,02	0,001	0,005	0	0		
Күкіртдиоксиді	0,034	0,67	0,062	0,12	0	0		
Көміртегіоксиді	0,85	0,28	8,768	1,75	0,93	20		
Күкіртсутек	0,003		0,032	3,98	4,44	96		
Қордай а.								
Күкіртдиоксиді	0,085	1,69	0,236	0,47	0	0		
Көміртегіоксиді	0,193	0,06	0,718	0,14	0	0		

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ және ЭЖЛ):

Жамбыл облысының елді мекендерінде тіркелмеген.

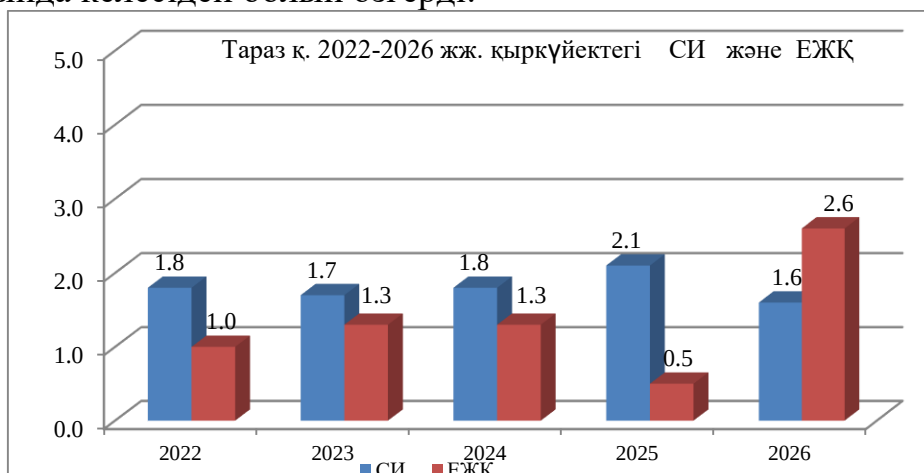
2026 жылдың қыркүйек айымен 2025 жылдың қыркүйек айын салыстырғанда Жамбыл облысындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі: **• өзгеріссіз** – Тараз, Жаңатас, Қаратау, Шу қалаларында, Қордай а. (2 кесте).

**Тараз қ. ауа ластану деңгейінің қыркүйек айындағы динамикасы
(2025–2026 жж.)**

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластаушы заттар ШЖШ _{м.б.} асу еселігі
	қыркүйек 2025 ж.	қыркүйек 2026 ж.	
Тараз қ.	Көтеріңкі СИ – 2,1 ЕЖҚ – 0,5%	Көтеріңкі СИ – 1,6 ЕЖҚ – 2,6%	көміртегі оксиді 1,6 азот оксиді 1,3
Жаңатас қ.	Төмен СИ=0,2 ЕЖҚ=0%	Төмен СИ=0,3 ЕЖҚ =0%	
Қаратау қ.	Төмен СИ=0,1 ЕЖҚ =0%	Төмен СИ=0,2 ЕЖҚ =0%	
Шу қ.	Көтеріңкі СИ=2,6 ЕЖҚ =7%	Көтеріңкі СИ=4,0 ЕЖҚ =4,4%	көміртегі оксиді 1,6 күкіртсутек 4,0
Қордай а.	Төмен СИ=0,2 ЕЖҚ =0%	Төмен СИ=0,5 ЕЖҚ =0%	

Қорытынды:

Соңғы бес жылда Тараз қаласы атмосфералық ауасының ластану деңгейі қыркүйек айында келесідей болып өзгерді:

Графиктен көріп отырғанымыздай, атмосфералық ауаның ластану деңгейі көтеріңкі болып бағаланды.

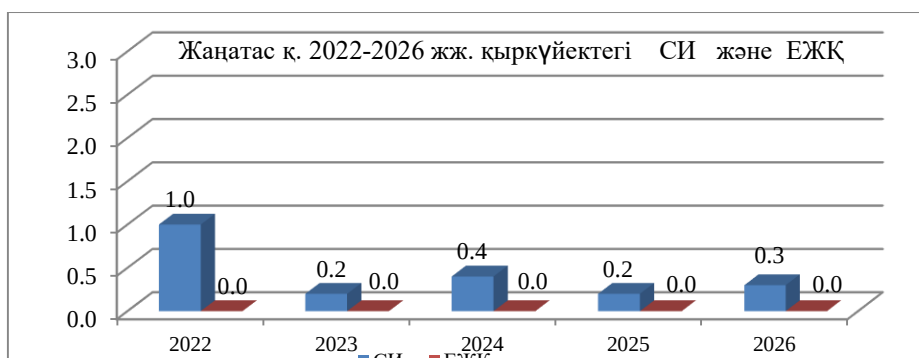
Қыркүйек айының 1-ші және 2-ші онкүндіктерінде антициклонның ықпалы басым болды, жауын-шашынсыз, бұлттылығы аз ауа райы байқалды. 1-ші онкүндіктің соңында күндіз ауа температурасы 38 градусқа дейін көтеріліп, аптап ыстық байқалды.

3-ші онкүндікте фронтальды бөліктердің әсерінен қысқа мерзімді жаңбыр, найзағай және екпінді жел байқалды. Жауын-шашын мөлшері 9%-ды құрады.

Ай бойы жоғары және төтенше өрт қаупі туралы дауылдық ескертулер жарияланды.

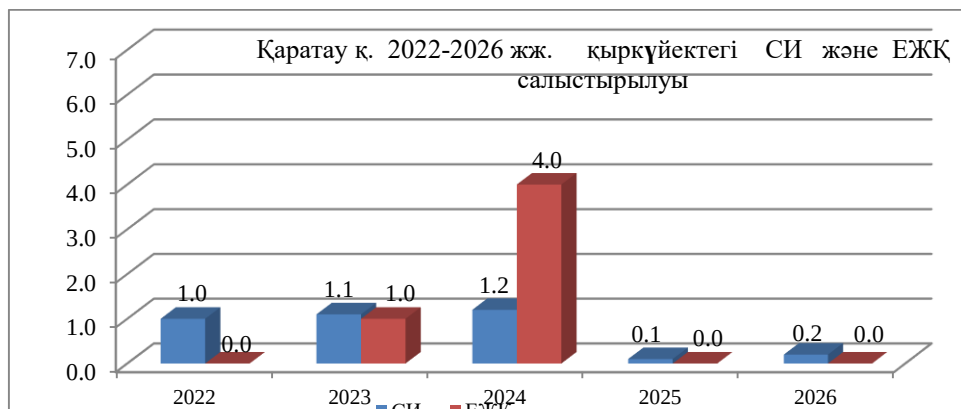
Қыркүйек айында ҚМЖ (қолайсыз метеорологиялық жағдай) байқалмады.

Соңғы бес жылда Жаңатас қаласы атмосфералық ауасының ластану деңгейі қыркүйек айында келесідей болып өзгерді:

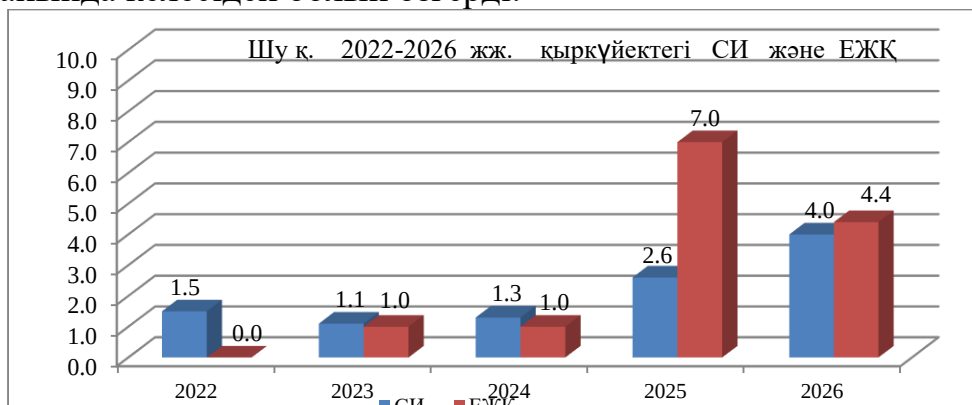
Графиктен көріп отырғанымыздай, атмосфералық ауаның ластану деңгейі төмен болып бағаланды.

Соңғы бес жылда Қаратау қаласы атмосфералық ауасының ластану деңгейі қыркүйек айында келесідей болып өзгерді:

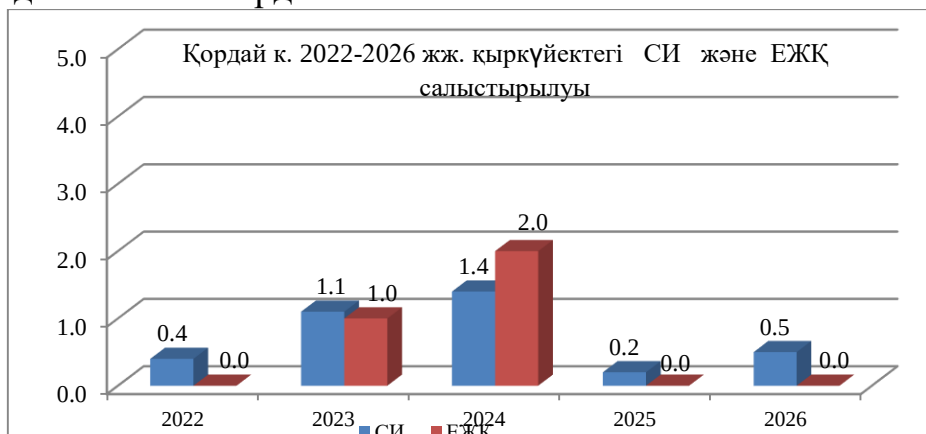
Графиктен көріп отырғанымыздай атмосфералық ауаның ластану деңгейі 2023, 2024 жылдары көтеріңкі болып бағаланса, ал 2022, 2025, 2026 жылдары төмен деңгейді көрсетті.

Соңғы бес жылда Шу қаласы атмосфералық ауасының ластану деңгейі қыркүйек айында келесідей болып өзгерді:

Графиктен көріп отырғанымыздай атмосфералық ауаның ластану деңгейі көтеріңкі болып бағаланып, 2022 жылы төмен деңгейді көрсетті

Соңғы бес жылда Қордай а.атмосфералық ауасының ластану деңгейі қыркүйек айында келесідей болып өзгерді:

Графиктен көріп отырғанымыздай атмосфералық ауаның ластану деңгейі 2023, 2024 жылдары көтеріңкі болып бағаланса, ал 2022, 2025, 2026 жылдары төмендеңгейді көрсетті.

3. Атмосфералық жауын-шашын сапасының жай-күйі

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 3 метеостанцияда (Қаратау, Тараз*, Төле би**) алынған жаңбыр суына сынама алумен жүргізілді.

Жауын-шашын сынамаларында гидрокарбонаттар 34,37%, сульфаттар 25,52%, хлоридтер 11,05%, кальций иондары 11,93% басым болды.

3 кестеде жауын-шашын құрамындағы жекелеген ластаушы заттардың мөлшеріне сипаттама берілген.

3 кесте

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіштер	Метеостансадағы көрсеткіштер
Жалпы минералдану	Қаратау МС–198,24 мг/дм ³
Электр өткізгіштігі	Қаратау МС– 337,0 мкСм/см
рН (сутегі көрсеткіші)	Қаратау МС – 6,8
Аниондар, мг/л	
Сульфаттар (SO ₄)	Қаратау МС– 50,6
Хлоридтер (Cl)	Қаратау МС-21,9
Нитраттар (NO ₃)	Қаратау МС – 3,9
Гидрокарбонат тар (HCO ₃)	Қаратау МС – 68,1
Катиондар, мг/л	
Аммоний (NH ₄)	Қаратау МС-4,9
Натрий (Na)	Қаратау МС – 13,54
Калий (K)	Қаратау МС– 5,91
Магний (Mg)	Қаратау МС – 5,7
Кальций (Ca)	Қаратау МС– 23,7
Микроэлементтер, мкг/л	
Қорғасын (Pb)	Қаратау МС– 0,60
Мыс(Cu)	Қаратау МС – 3,84
Күшән (As)	Қаратау МС – 0,77
Кадмий (Cd)	Қаратау МС-0,01

*жауын-шашынсыз

** талдауды толық жүргізу үшін сынама көлемі жеткіліксіз.

4. Жамбыл облысы аумағындағы жер үсті сулары сапасының бақылау нәтижелері

Жамбыл облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау 8 су объектісінің(Талас,Аса,Шу, Аксу, Қарабалта,Тоқташ өзендері, Биликөл көлі және Тасөткел су қоймасы) 13тұстамада жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының 32физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: көзбен шолу, су шығыны, су температурасы, сутегі көрсеткіші, мөлдірлігі, еріген оттегі, қалқыма заттар, ОБТ₅, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді заттар, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар.

Жамбыл облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» (ҚР СРИМ 04.06.2025 жылғы № 111-НҚ бұйрығы) (бұдан әрі – Бірыңғай жіктеме).

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай жіктеме бойынша келесідей бағаланады:

4 кесте

Су объектісінің атауы	Су сапасысыныбы		Параметрлері	Өлш. бірлік	Концентрация
	Қыркүйек 2025 жыл	Қыркүйек 2026 жыл			
Талас өзені	4сынып (ластанған)	4сынып (ластанған)	ОХТ	мг/дм ³	32,0
Аса өзені	6 сынып (жоғары ластанған)	3сынып (орташа ластанған)	ОХТ	мг/дм ³	22,35
			Сульфаттар	мг/дм ³	128,5
			Магний	мг/дм ³	34,5
Шу өзені	4сынып (ластанған)	4сынып (ластанған)	ОХТ	мг/дм ³	34,45
Ақсу өзені	4сынып (ластанған)	4сынып (ластанған)	ОХТ	мг/дм ³	32,4
Қарабалта өзені	5сынып (өте ластанған)	5сынып (өте ластанған)	Минерализация	мг/дм ³	1918,0
			Құрғақ қалдық	мг/дм ³	1918,0
			Сульфаттар	мг/дм ³	893,0
Тасөткел су қоймасы	4сынып (ластанған)	4сынып (ластанған)	ОХТ	мг/дм ³	30,2
Тоқташ өзені	4сынып (ластанған)	4сынып (ластанған)	ОХТ	мг/дм ³	34,7
			Сульфаттар	мг/дм ³	502,0

4кестеден көріп отырғанымыздай, 2025 жылдыңқыркүйекайымен салыстырғандаАса өзені жер үсті су сапасы 6-шісыныптан3- ші сыныпқаауысып, жақсарған;

Талас, Шу, Ақсу,Қарабалта, Тоқташжәне Тасөткел су қоймасыжер үсті су сапасы айтарлықтай өзгерген жоқ.

Жамбыл облысы су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар магний,оттегіні химиялық тұтыну, сульфаттар,судың минералдылығы жәнеқұрғақ қалдықтар болып табылады.

Жоғары және экстремалды жоғары ластанужағдайлары

Жоғары(ЖЛ) және экстремалды жоғары ластану (ЭЖЛ) жағдайлары тіркелмеді.

Су объектілері тұстамаларындағы сапа бойынша ақпарат 2-қосымшада көрсетілген.

3-қосымшада Билікөл көлінің жер үсті су сапасының нәтижелері бойынша ақпарат.

5. Радиациялық жағдайы

Жердегі гамма-сәулелену деңгейіне бақылау күн сайын 3 метеорологиялық станцияда (Тараз, Төле би, Шығанақ) жүргізіледі, сондай-ақ атмосфераның жер беті радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау 3 метеорологиялық станцияларда (Тараз, Төле би, Шығанақ) горизонтальді планшеттер алу бес тәуліктік сынама жолымен жүзеге асырылды.

5 кесте

Көрсеткіштердің шекті мәндері

Көрсеткіштер (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималды концентрация
Гамма-фон (0,57 мкЗв/ч)	0,23 мкЗв/ч	0,07 мкЗв/ч
Тығыздығы (110 Бк/м ²)	2,6 Бк/м ²	1,6 Бк/м ²

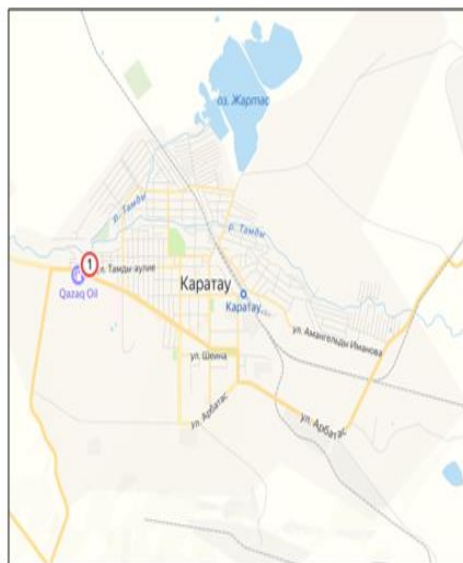
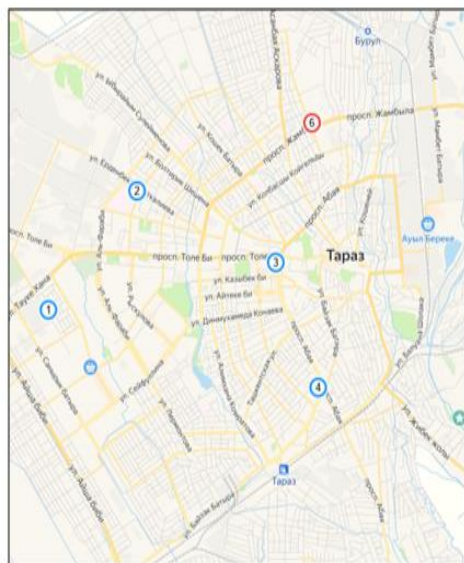
Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,17 мкЗв/сағ құрады, ал орташа түсу тығыздығы 1,8 Бк/м² құрады, бұл рұқсат етілген шекті жолдан аспайды.

1 Қосымша

Жамбыл облысындағы бақылау бекеттерінің орналасқан жері және анықталатын ластаушы заттар

Елді мекен	Бекеттердің мекен-жайы	Бақылау жүргізу	Анықталатын ластаушы заттар
Тараз қ.	ПНЗ №1 Шымкент көшесі, 22	Қолкүшімен алынатын сынама	Қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, фторлысутек, формальдегид, бенз(а)пирен, қорғасын, марганец, кадмий, кобальт.
Тараз қ.	ПНЗ №2 Рысбек батыр көшесі, 15, Ниетқалиев көшесінің бұрышы		
Тараз қ.	ПНЗ №3 Абай және Төле би көшелерінің бұрышы		
Тараз қ.	ПНЗ №4 Абай даңғылы мен Байзақ батыр көшесінің қиылысы		
Тараз қ.	ПНЗ №6 Сәтбаев көшесі мен Жамбыл даңғылы	үзіліссіз режимде, әр 20 минут сайын	көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, аммиак
Жанатас қ..	ПНЗ №1 учетный квартал 001, №18		күкірт диоксиді, көміртегі оксиді
Каратау қ..	ПНЗ №1 Тамды әулие көшесі, №130		күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді
Шу қ.	ПНЗ №1 Шу қалалық ауруханасының маңында		PM 2,5 қалқыма бөлшектері, PM 10 қалқыма бөлшектері, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкіртсутек
Қордай а.	№1 ЛББ Жібек жолы көшесі, №496«А»		күкірт диоксиді, көміртегі оксиді

Жамбыл облысы бақылау бекеттері мен метеостанциясының орналасу сызбасы

● қол күшімен сынама алу бекеті
● автоматты стационарлық бекет

**2026 жылдың қыркүйек айындағы Жамбыл облысы жер үсті су сапасының
тұстамалар бойынша ақпараты**

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Талас өзені	Су температурасы 15,0 – 20,0°С шегінде болды, сутегі көрсеткіші 8,35–8,40, суда еріген оттегінің шоғыры 9,07–9,72 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,36 – 2,88 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 7– 10 см құрады.	
Жасөркен а., Жасөркен а. 0,7 км жоғары, су бекеті тұстамасында	6 сынып	Қалқыма заттар – 80,0 мг/дм ³ . Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық кластан асады.
Солнечный к., гидро бекеттен 0,5 км төмен	4 сынып	ОХТ – 32,9 мг/дм ³ .Оттегіні химиялық тұтыну нақтыконцентрациясы фондық кластан асады.
Тараз қ., Тараз қ. 7,5 км жоғары,МАЭС тұстамасынан 0,7км выше жоғары, су бекетінен 3,0 км жоғары	4 сынып	ОХТ – 30,4 мг/дм ³ .Оттегіні химиялық тұтыну нақтыконцентрациясы фондық кластан асады.
тұстама Тараз қаласынан 10 км төмен, қант және спирт комбинаттарының фильтрация алқаптарынан шыққан коллекторлы-дренаж суларынан 0,7 км төмен	4 сынып	ОХТ – 34,0 мг/дм ³ .Оттегіні химиялық тұтыну нақтыконцентрациясы фондық кластан асады.
Аса өзені	Су температурасы 15,0 – 16,0°С, сутегі көрсеткіші8,20 – 8,30, суда еріген оттегінің шоғыры 8,02– 8,16 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,01 – 2,16 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 15– 17 см құрады.	
Шөлдала шағын ауданы (көпір үсті) , Құмшағал а/о.	3 сынып	ОХТ – 23,9 мг/дм ³ , сульфаттар – 124,0 мг/дм ³ , магний – 30,6 мг/дм ³ .
Аса өз., Аса а. 500 м төмен	3сынып	ОБТ ₅ – 2,16 мг/дм ³ , ОХТ – 20,8 мг/дм ³ , сульфаттар – 133,0 мг/дм ³ ,магний – 38,4 мг/дм ³ .Оттегіні биохимиялық және химиялық тұтыну нақты концентрациясы фондық кластан аспайды. Сульфаттардың жәнемагнийдің нақтыконцентрацияларыфондық кластан асады.
Білікөл көлі	Су температурасы – 22,0°С, сутегі көрсеткіші – 8,30, суда еріген оттегінің шоғыры – 7,04 мг/дм ³ , ОБТ ₅ – 12,4 мг/дм ³ , ОХТ – 52,1 мг/дм ³ , құрғақ қалдық – 1997,0 мг/дм ³ , қалқыма заттар – 135,0мг/дм ³ , минерализация – 1997,0 мг/дм ³ , мөлдірлігі – 5 см құрады.	
Шу өзені	Су температурасы 16,4 – 20,0°С шегінде болды, сутегі көрсеткіші8,30, суда еріген оттегінің шоғыры 7,94– 8,51 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,48 – 2,98мгО/дм ³ , мөлдірлігі 2–9 см құрады.	
Кайнар а. (Благовещенское а.), Кайнар а. 0,5 км төмен: су бекетінен 65 м. төмен	4сынып	ОХТ – 34,4 мг/дм ³ .Оттегіні биохимиялық тұтыну нақты концентрациясы фондық кластан асады.
Д.Қонаев а. 0,5 км төмен	4 сынып	ОХТ – 34,5 мг/дм ³ .Оттегіні химиялық тұтыну нақтыконцентрациясы фондық кластан асады.
Ақсу өзені	Су температурасы –21,2°С, сутегі көрсеткіші –8,15, суда	

	еріген оттегінің шоғыры –8,99 мг/дм ³ , ОБТ ₅ – 2,40 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 5 см құрады.	
Ақсу а. 0,5 км жоғары, Ақсу өзені сағасынан 10 км	4сынып	ОХТ – 32,4 мг/дм ³ . Оттегіні химиялық тұтынуақты концентрациясы фондық кластан асады.
Қарабалта өзені	Сутемпературасы –23,0°С, сутегі көрсеткіші– 8,30, суда еріген оттегінің шоғыры – 9,17мг/дм ³ , ОБТ ₅ – 2,90мгО/дм ³ , мөлдірлігі 5см құрады.	
Баласағұн к. Қырғызстанмен шекаралас, өзен сағасынан 29 км	5сынып	Минерализация – 1918,0мг/дм ³ , құрғақ қалдық – 1918,0 мг/дм ³ ,сульфаттар – 893,0мг/дм ³ . Минерализация және сульфаттардың нақты концентрациясы фондық кластан асады.
Тасөткел су қоймасы	Су температурасы – 22,0°С, сутегі көрсеткіші – 8,30, суда еріген оттегінің шоғыры – 8,33 мг/дм ³ , ОБТ ₅ –2,44 мг/дм ³ , су мөлдірлігі – 9см құрады.	
Тасөткел а., Тасөткел стансасынан оңтүстікке қарай 2,5 км, су қойма бөгенінен (оңтүстік-шығысқа) 0,5 км жоғары	4сынып	ОХТ – 30,2 мг/дм ³ .
Тоқташ өзені	Сутемпературасы – 19,0°С, сутегі көрсеткіші – 8,35, суда еріген оттегінің шоғыры – 9,35 мг/дм ³ , ОБТ ₅ – 2,20 мгО/дм ³ , мөлдірлігі 7 см құрады.	
Қырғызстанмен шекарада, Жауғаш Батыр а. ауыл шетіндегі өзен сағасынан 78 км қашықтықта	4сынып	ОХТ – 34,7 мг/дм ³ , сульфаттар – 502,0 мг/дм ³ .Оттегіні химиялық тұтыну және сульфаттардың нақты концентрациясы фондық кластан асады.

3 Қосымша

Жамбыл облысының аумағындағы көлдердің жер үсті сулары сапасының нәтижелері

№	Көрсеткіштердің атауы	Өлшем бірлігі	2026 жылдың қыркүйек айына
			Билікөл көлі
1	Көзбен шолу		таза
2	Температура	°С	22,0
3	Сутегі көрсеткіші		8,30
4	Еріген оттегі	мг/дм ³	7,04
5	Мөлдірлігі	см	5
6	ОБТ ₅	мгО/дм ³	12,4
7	ОХТ	мг/дм ³	52,1
8	Қалқыма заттар	мг/дм ³	135,0
9	Гидрокарбонаттар	мг/дм ³	347,0
10	Кермектік	мг/дм ³	5,72
11	Минерализация	мг/дм ³	1997,0
12	Натрий + калий	мг/дм ³	512
13	Құрғақ қалдық	мг/дм ³	1997,0
14	Кальций	мг/дм ³	68,1
15	Магний	мг/дм ³	28,2
16	Сульфаттар	мг/дм ³	898,0
17	Хлоридтер	мг/дм ³	142,0
18	Фосфаттар	мг/дм ³	0,016

19	Жалпы фосфор	мг/дм ³	0,017
20	Нитритті азот	мг/дм ³	0,023
21	Нитратты азот	мг/дм ³	1,638
22	Жалпы темір	мг/дм ³	0,09
23	Аммоний ионы	мг/дм ³	0,41
24	АББЗ /СББЗ	мг/дм ³	0,03
25	Фенолдар	мг/дм ³	0
26	Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,04
27	Су деңгейі	м	2,55

4 Қосымша

Анықтамалық бөлім

Елді-мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Қоспаның атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптіліксыныбы
	максималды бірреттік (ШЖШ _м)	орта-тәуліктік (ШЖШ _{о.т})	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқымабөлшектер (шан)	0,5	0,15	3
РМ 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
РМ 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлысутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшән	-	0,0003	2
Озон (жербеті)	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкіртдиоксиді	0,5	0,05	3
Күкіртқышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртсутегі	0,008	-	2
Көміртегіоксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлысутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералы қауаға қойылатын гигиеналық нормативтер» (2022 жылғы 02 тамыздағы № ҚР ДСМ-70)

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градация	Атмосфералық ауаның ластануы	Көрсеткіштер	Айға бағалау
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, %	>10 >50

Мемлекеттік органдарды тұрғындар қоғамдастығына қараттандыру үшін қалалардың атмосфера ластануының жай-күйі жөніндегі құжат 52.04.667–2005 БҚ. Әзірлеуге, салуға, баяндауға және мазмұндауға қойылатын жалпы талаптар.

Су пайдалану сыныптарын суды пайдаланудың санаттары (түрлері) бойынша саралау

Суды пайдалану сыныбы	Тазалау мақсаты/түрі	Су пайдалану сыныптары					
		1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып	5 сынып	6 сынып
Су экожүйелерінің қызметі	-	+	+	-	-	-	-
Балық өсіру/ихтиофаунаны қорғау	Албырт балық	+	+	-	-	-	-
	Тұқы балық	+	+	+	-	-	-
Ауыз су-шаруашылық сумен жабдықтау және тамақ өнеркәсібі кәсіпорындарын сумен жабдықтау	Қарапайым өңдеу	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы өңдеу	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды өңдеу	+	+	+	-	-	-
Мәдени-тұрмыстық су пайдалану	Туризм, спорт, демалыс, шомылу	+	+	+	-	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-	-
	Тұндыру карталарын пайдалану кезінде	+	+	+	+	+	-
Өнеркәсіптік су пайдалану	Технологиялық процестер, салқындату процестері	+	+	+	+	+	-
Гидроэнергетика	-	+	+	+	+	+	+
Су көлігі	-	+	+	+	+	+	+
Тау-кен өндірісі	-	+	+	+	+	+	+

Ескертпе:

"+" – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етеді;

"-" – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етпейді.

* Су объектілерінде су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (ҚР АШМ СРК 09.11. 2016 жылғы №151 Бұйрық, оған 2024 жылғы 4 маусымдағы № 111-НҚ бұйрығымен өзгерістер енгізілді).

Радиациялық қауіпсіздік стандарты

Нормаланған мәндер	Доза шектері
Тиімді доза	Халық
	Жылына орта есеппен алғанда 1 мЗв кез келген 5 жыл ішінде 5 мЗв аспайды

* «Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар»

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген (бұдан әрі - ШРШ) мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі - ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын (жалпы нысан)	32,0
Хром (жылжымалы нысан)	6,0

* Тіршілік ету ортасының қауіпсіздігіне арналған гигиеналық нормативтер Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрі 2021 жылғы 21 сәуірдегі № КР ДСМ -32 бұйрығымен бекітілген

**«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ ФИЛИАЛЫ**

**МЕКЕН-ЖАЙЫ:
ТАРАЗ ҚАЛАСЫ
ШЫМКЕНТ КӨШЕСІ 22
ТЕЛ. 8-(7262)-31-60-81
8-(7262)-56-80-51
E MAIL:info_zmb@meteo.kz**